

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720202215
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3720202215.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov: matky U. Z.T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., zastúpenej JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12 a otca J. U. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. ANTON ŠKOLEK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bytči, Treskoňova 816/1, IČO: 47 253 223, o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16. decembra 2021, č.k. 3P/34/2020-97, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom treťom výroku, v časti náhrady trov konania štátu, p
o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom návrh matky zamietol, druhým výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a tretím výrokom štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči otcovi v rozsahu 100 % s tým, že túto náhradu trov konania vo výške 2.448,64 eur je otec povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Považská Bystrica do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe návrhu, ktorým sa matka domáhala zmeny rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 17.09.2019, č.k. 4P/45/2019-27, ktorým bola maloletá Y. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, aby maloletá bola zverená do jej osobnej starostlivosti, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 160 eur mesačne a upravený styk otca s maloletou každú párnú sobotu a nedeľu od 10.00 do 18.00 hod. Uviedla, že návrh podala z dôvodu obavy o maloletú, keďže sa dozvedela o tom, že otec, pracujúci ako učiteľ na základnej škole, vypisoval XX-ročnému dievčaťu - svojej žiačke, zaľúbené správy s tým, že vraj to nebolo jediné dievča, ktoré takto obťažoval. O dcéru sa bojí, lebo môže nastať skratová situácia, kedy sa otec nebude kontrolovať, keďže má vedomosť o tom, že nadmerne požíval alkoholické nápoje. Keď sa o správaní otca dozvedela a dcéra bola u neho na týždeň v zmysle rozsudku, prežívala hrozné chvíle, lebo sa o dcéru bála. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 26 Zákona o rodine. Uviedol, že z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 17.09.2019, č.k. 4P/45/2019-27, právoplatného dňa 03.10.2019 mal za preukázané, že týmto rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bola okrem iného maloletá Y. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, realizovanej v týždenných intervaloch. Matka vypovedala, že striedavá osobná starostlivosť v podstate fungovala. Po tom, ako sa dozvedela o určitých skutočnostiach od matky mal. S. - otcovej žiačky, si začala dávať určité veci do súvisu - keď sa Y. spýtala, aký mala týždeň, buď si to maloletá nepamätala alebo nechcela o tom rozprávať, keď sa jej spýtala, či jej je to nepríjemné, keď sa jej to pýta, odpovedala, nech sa radšej nepýta, domov od otca chodila zamíknutá, určitý čas jej trvalo, kým zostala v pohode. Uviedla, že ju nakontaktovala matka mal. S., nakoľko vedela, že majú spolu s otcom mal. Y.. Mal.

S. mala z toho psychickú ujmu. Otec uviedol, že Y. je u neho šťastná, usmiata, trávia spolu čas. Mal pocit, že ho matka chce neustále vydierať. Ku komunikácii s mal. S. uviedol, že to bola nešťastná komunikácia, začala to ona, nedošlo k žiadnemu stretnutiu, ani k sexuálnym narážkam, komunikáciu skončil on SMS správou, pričom sa spolu vôbec nestretli. Ďalej súd uviedol, že z vyšetrovacieho spisu OO PZ Považská Bystrica, ČVS: ORP-388/PB-PB-2020 mal za preukázané, že dňa 26.06.2020 bolo Antonom Lengyelom podané trestné oznámenie na otca mal. Y., nakoľko z telefonátu od riaditeľky základnej školy, ktorú školu navštevuje dcéra oznamovateľa (mal. S., nar. XXXX) sa dozvedel, že mal. S. mal vypisovať SMS správy so sexuálnym podtextom otec mal. Y. s tým, že celé to malo začať niekedy 06.05.2020, počas online vyučovania. Najskôr jej mal posielat len smajlíkov so srdiečkami a pusinkami, neskôr je začal vypisovať, že ju miluje, čo pre neho znamená, ktoré časti tela sa mu páčia a pod. Dňa 14.07.2020 bol v danej trestnej veci vypočutý ešte pred začatím trestného stíhania ako podozrivý otec mal. Y., ktorý uviedol, že s mal. S. komunikoval tak, ako s ostatnými žiakmi. Spočiatku bola táto komunikácia na úrovni žiak - učiteľ, komunikovali spolu o rôznych filmoch, ona mu odpísala, že stále na neho myslí, nemôže na neho zabudnúť, na čo jej on napísal, že aj on ju má rád a potykali si. Ona mu posielala aj svoje fotky, na čo on reagoval. Počas toho obdobia si písali, že sa majú radi, on bol presvedčený stále o tom, že je to kamarátske, avšak čím viac si písali, začal k nej prechovávať väčšie city, tak aj on jej napísal, že ju ľúbi, čo okomentovala srdiečkami. Priznal, že jej viackrát vyznal lásku, avšak nikdy ju nechcel zlákať za účelom sexuálneho obťažovania a nejakého zblíženia a sexu. S inými žiačkami nemal žiadny vzťah, nikoho neobťažoval.

Z vyšetrovacieho spisu - z SMS správ vyplýva, že otec mal. Y. posielal rôzne láskyplné správy. Napokon táto vec - podozrenie z prečinu sexuálneho zneužívania, ktorého sa mal dopustiť otec, bola uznesením OO PZ Považská Bystrica, ČVS:ORP-388/PB-PB-2020 zo dňa 18.07.2020 odmietnutá, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania, keďže nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty daného trestného činu. Súd poukázal na to, že zo záveru znaleckého posudku č. 64/2021, vypracovaného znalkyňou v odbore Psychológia, odvetvie Poradenská psychológia, Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Psychológia sexuality PhDr. Mgr. Elenou Fortis, PhD. vyplýva, že mal. Y. má pozitívny emocionálny vzťah k obojmu rodičom, na ktorých je emocionálne závislá, s miernou preferenciou otca. Maloletá prežíva fyzické dotyky a objatia otca príjemne, ako prirodzenú potrebu a súčasť fyzického kontaktu s pocitmi bezpečia, ktoré rodič - otec maloletej poskytuje. Maloletá sa fyzického kontaktu s otcom domáha rovnako ako s matkou, s otcom sa rovnako „mojká“ ako s matkou, prípadne aj matkiným priateľom, všetci ju objímajú okolo ramien, po chrbte ju škrabkajú bratia rovnako ako otec. Znalkyňa uvádza, že zo správania sa a verbalizácie maloletej nevyplývajú žiadne znaky neštandardného správania sa otca, ktoré by svedčili o znakoch sexuálneho zneužívania maloletej. Z phalopletyzmografického vyšetrenia otca nevyplývajú znaky sexuálnej úchyľky otca, tento je heterosexuálne orientovaný, v sexuálne relevantnom záujmovom spektre s preferenciou telesne dospelých žien s prítomnosťou druhotných sexuálnych znakov. Znalkyňa ďalej uvádza, že na základe znaleckej psychodiagnostiky maloletej, znaleckej psychodiagnostiky osobnosti a phalopletyzmografického vyšetrenia otca je možné predpokladať, že otec nemá a nebude mať tendencie sa neštandardne správať voči vlastnej dcére v zmysle nevhodného vyjadrovania sa, prípadne neprimeraného fyzického kontaktu a pod. Z výsledkov znaleckých zistení nevyplýva, že by otec mohol pre dieťa predstavovať hrozbu. Na ďalšiu otázku ohľadne vhodnosti úpravy práv a povinností rodičov k mal. Y. znalkyňa uviedla, že je v najlepšom záujme maloletej a v súlade s jej zdravým psychickým a fyzickým vývinom, aby bola Y. naďalej zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Obaja rodičia majú dostatočne rozvinuté výkonové a osobnostné dispozície pre osobnú starostlivosť maloletej dcéry. Súd dodal, že z dokazovania vyplýva, že maloletá má rada oboch rodičov a obaja rodičia majú naďalej záujem participovať na výchove mal. Y.. V konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by otca diskvalifikovali zo starostlivosti o maloletú, keďže znalecké dokazovanie nepreukázalo, že by otec nejakým spôsobom (nevhodným správaním, aktivitami a pod.) ohrozoval svoju maloletú dcéru. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že došlo k zmene pomerov na strane rodičov, prípadne maloletého dieťaťa, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia súdu o výkone rodičovských práv a povinností, napr. aj v zmysle návrhu matky, súd návrh matky zamietol. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania účastníkov súd odôvodnil ust. § 52 CMP. Súd konštatoval, že zo štátnych prostriedkov bolo na podklade uznesenia súdu prvej inštancie vyplatených titulom odmeny a hotových výdavkov znalkyne celkovo 2.448,64 eur. Vzhľadom k tomu, že vo vzťahu k tomuto uzneseniu nebola podaná sťažnosť, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.10.2021. Znalecké dokazovanie bolo vykonané za účelom zistenia, či nie je potrebná zmena súdneho rozhodnutia, ktorým bola mal. Y. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keďže matka, vzhľadom na predchádzajúce udalosti sa dozvedela, že otec mal vypisovať zaľúbené SMS správy svojej XX-ročnej žiačky. Súd prvej inštancie

dôvodil, že je potrebné si uvedomiť, že znalecké dokazovanie bolo vykonávané v prvom rade v záujme maloletej Y., keďže bolo potrebné zistiť, či nie je prípadne ohrozená konaním, resp. správaním otca. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že uvedené konanie bolo zapríčinené otcom, keď sa začal neštandardne správať vo vzťahu k svojej XX-ročnej žiačke, čo matku podnietilo podať návrh v obave o ich spoločnú maloletú dcéru. Je pochopiteľné, že na strane matky táto skutočnosť vyvolala obavy o maloletú, s čím zároveň vyvstala otázka, či dovtedy existujúca úprava starostlivosti o maloletú je vhodná. A hoci sa obavy matky nepotvrdili a v rámci znaleckého dokazovania neboli zistené žiadne skutočnosti odôvodňujúce zmenu predchádzajúceho rozhodnutia ohľadne starostlivosti o mal. Y., nemožno podľa názoru súdu v žiadnom prípade tvrdiť, že matkin návrh bol podaný bezdôvodne, resp. že by sa jednalo o návrh šikanózný. Súd bol toho názoru, že s ohľadom na okolnosti prípadu je spravodlivé (§ 55 CMP), aby vzhľadom na uvedené skutočnosti trovy, ktoré vznikli štátu vyplatením sumy 2.448,64 eur, nahradil otec v plnom rozsahu. Nie je prijateľné, aby trovy znaleckého dokazovania, ktoré v konaní vznikli zavinením jedného z rodičov (tým, ako sa správal pred podaním návrhu), znášal štát. Skutočnosť, že znalecké dokazovanie otec nenavrhol, je v tomto smere irelevantná, s poukazom na charakter konania. Vzhľadom na výšku náhrady súd určil dlhšiu paričnú lehotu 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

2. Proti tomuto rozsudku, vo výroku o náhrade trov konania štátu, podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie otec mal. Y.. Uviedol, že okolnosťou, pre ktorú matka podala návrh na úpravu práv a povinností k maloletej, bola jeho komunikácia s XX-ročnou žiačkou základnej školy, kde pracoval ako učiteľ. V tejto veci podal otec žiačky trestné oznámenie. Vyšetrovateľom po vykonaní všetkých dôkazov, najmä preštudovaní komunikácie a jeho vypočutí, bolo trestné konanie skončené odmietnutím, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania s odôvodnením, že mladistvá v čase komunikácie s ním mala XX rokov a z predloženej komunikácie nevyplývajú také skutočnosti, že by vykonal konkrétne kroky za účelom vzájomného stretnutia na neurčitom vopred dohodnutom mieste, mladistvú ani nenavádzal, že sa musia stretnúť a už vôbec nie je zrejmé, že mal úmysel (zámer) vykonať s maloletou pohlavný styk, resp. dopustiť sa trestného činu sexuálneho zneužívania. Súd hodnotil tento dôkaz samostatne, ale aj spolu s ďalšími listinami argumentujúc, že vyvolali v konaní dojem, že sa môže dopúšťať bližšie nešpecifikovaného nevhodného správania, od čoho odvodil aj jeho povinnosť znášať trovy štátu - znalečné. Podľa jeho názoru z úradných záznamov a listín, ktoré boli v konaní predložené, on vo svojom správaní neprekročil bežný rámec chovania. Nemala by mu byť na ujmu rodičovských práv iba tá skutočnosť, že bolo naňho podané trestné oznámenie, prípadne počet úradných záznamov pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. V tejto súvislosti poukázal na prezumpciu neviny. Uviedol, že matka v návrhu na úpravu práv a povinností k maloletej nepredložila taký dôkaz, ktorý by vyvolával pochybnosť o tom, že by mohol negatívne alebo nevhodne vplývať na maloletú. Súd správne vyhodnotil potrebu vykonania znaleckého dokazovania znalcom v odbore psychológia, ktorého sa zúčastnil. Podotkol, že časť tohto vyšetrenia, ako jednej z viacerých metód skúmania psychologického obrazu, je značne nepríjemná. Subjektívne vnímal podstúpenie tohto vyšetrenia ako nevyhnutnú súčasť procesu dokazovania, z dôvodu vyvrátenia obvinení zo strany matky. Zo záverov znaleckého posudku je zrejмый opak pocitov a domnienok, ktoré prezentovala v návrhu matka. To len dokazuje, že návrh matky bol nedôvodný a šikanózný. Podľa jeho názoru dôvodom, pre ktorý matka návrh podala, je hlavne nefunkčný partnerský vzťah a snaha uškodiť mu z dôvodov nevyporiadaného podielového spoluvlastníctva k bytu, v ktorom žije. Uviedol ďalej, že matka podala pred týmto konaním aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol zamietnutý, keďže nepredložila žiaden dôkaz, že on akýmkoľvek spôsobom ohrozuje život a zdravie alebo zdravý duševný vývoj maloletej. Dodal, že pri hodnotení dôkazov a skutkového stavu súd prvej inštancie ho nespravodlivo jednostranne zaviazal povinnosťou nahradiť trovy štátu za znalečné, avšak tieto má podľa neho znášať matka maloletej. Naviac opatrovník nemal voči jeho správaniu žiadne výhrady a výsledok znaleckého dokazovania nenamietal. Matka v návrhu uviedla, že mala dôvodnú obavu o maloletú, pretože jeho konanie sa nezhodovalo s jej morálnymi zásadami a mala obavu o maloletú hlavne vtedy, keď mala prespávať u neho. Znalecký posudok ako dôkaz súd prvej inštancie pripustil aj z obavy zo sexuálneho zneužívania, ktoré je možné pochopiť z kontextu návrhu, avšak táto obava bola znaleckým dokazovaním dostatočne vyvrátená. Podľa jeho názoru a zo záverov znaleckého posudku je zrejmé, že sa choval v minulosti štandardne, zodpovedne a starostlivo o svoju dcéru a nebolo mu v minulosti preukázané žiadne protiprávne konanie. Súd ho zaviazal uhradiť trovy znaleckého dokazovania na základe už v konaní vyvrátených tvrdení s argumentáciou, že v prípade, ak by zaviazal matku, bolo by to neprijateľné a išlo by o porušenie jej rodičovských práv, a to bez ďalšieho vysvetlenia. Jeho rodičovské práva ale neboli zohľadnené. Poukázal na rozpor

v tvrdeniach matky o dôvodoch, ktoré ju viedli k podaniu návrhu, a teda že nebol od počiatku dôvodný a bol založený len na „nejakých“ tvrdeniach tretej strany, že by sa mal nevhodne správať. Na základe týchto skutočností zastáva presvedčenie, že spor nebol ním procesne zapríčinený a znášanie trov štátu vo výške 100 % považuje za neprimerané a nedôvodné. Žiadal odvolací súd, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že štát má nárok na náhradu trov konania voči matke v rozsahu 100 %, ktorú vo výške 2.448,64 eur je matka povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Považská Bystrica do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

3. Matka maloletého dieťaťa sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom treťom výroku v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Otec mal. Y. sa podaným odvolaním nestotožnil s náhradou trov konania štátu, ktorá vznikla titulom znaleckého dokazovania.

6. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého znalecké dokazovanie bolo vykonané v prvom rade v záujme maloletého dieťaťa, keď bolo potrebné zistiť, či maloletá nie je ohrozená prípadným správaním otca. Príčinu na znalecké dokazovanie v danej veci dal svojim správaním otec maloletej, ktorý neštandardne komunikoval so svojou XX-ročnou žiačkou základnej školy.

7. Hoci výsledok znaleckého dokazovania je v prospech otca dieťaťa, a teda týmto neboli preukázané žiadne znaky neštandardného správania sa otca, ktoré by svedčilo o znakoch sexuálneho zneužívania maloletej, resp. nevhodného vyjadrovania sa, neprimeraného fyzického kontaktu a pod., odvolací súd považoval obavu matku z takéhoto správania otca k ich 9 ročnej dcére za zásadnú a v kontexte všetkých skutočností za dôvodnú.

8. Aj keď nebolo v trestnom konaní konštatované, že sa otec maloletej dopustil svojim správaním vo vzťahu ku svojej XX ročnej žiačke trestného činu a predmetná trestná vec skončila odmietnutím, je potrebné zdôrazniť, že otec maloletej je pedagógom, učiteľom detí na základnej škole a už z charakteru jeho „povolania“ vyplýva, že by mal mať predovšetkým vysoký morálny kredit, keďže je v dennom kontakte s maloletými deťmi, ktoré má počas vyučovacieho procesu vzdelávať, usmerňovať, vychovávať a deti sa na neho obracajú s dôverou ako k rešpektovanej autorite. Pokiaľ správanie sa otca dieťaťa voči žiakovi (žiačke) prekročí bežný rámec vzťahu „učiteľ (pedagóg) - žiak“, (pri danom veku neploletého žiaka - žiačky) nemožno ho hodnotiť inak ako vybočujúci z morálky a neakceptovateľný.

9. S poukazom na uvedené skutočnosti aj odvolací súd považoval v danom prípade za správne, ak súd prvej inštancie rozhodol, že štát má voči otcovi maloletej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %). Preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu týchto trov. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).